

Stanisław Porowski

12.03.16

Warszawa, dn. 18.03.2016 r.

1170

perenna

BKS

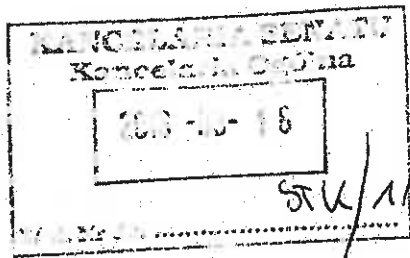
21.03.16

2101

22.03.2016r
Kibiec

DPK 22.03.2016

Polepka

Szanowny Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu RP

ul. Wiejska 6

00-902 Warszawa

Przedmiot petycji – zmiany w prawie w postaci nowelizacji Ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

PETYCJA

BIURO MARSZAŁKA SENATU
2016-03-22

Szanowny Panie Marszałku,

Nr 32986/16

Na podstawie art.2 pkt. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach zwracam się z uprzejmą prośbą w interesie publicznym z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej ws. nowelizacji Ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Uzasadnienie:

Zwracam się z uprzejmą prośbą do Państwa o wprowadzenie zmian legislacyjnych, nowelizacji prac nad ustawą z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, poprzez rozszerzenie dodatkowej kategorii do osób Głuchych traktowanych jako mniejszość językowo – kulturową, należy przyznać osobom Głuchym, teźże społeczności osób Głuchych liczącej w naszym kraju ok. 50.000 – 100.000 osób status mniejszości językowo - kulturowej.

My Głusi nie jesteśmy osobami niepełnosprawnymi i nie chcemy być tak postrzegani w polskim prawodawstwie i społeczeństwie lecz traktowani jako mniejszość językowo – kulturowa ze swoją kulturą, językiem, historią i pięknym językiem czyli Polskim Językiem Migowym (PJM). W wielu krajach Europy Zachodniej oraz w Stanach Zjednoczonych Głusi są traktowani w prawodawstwie jako mniejszość kulturowa i językowa, ze swoją odrębnością kulturową, etnicznością, tożsamością oraz naturalnym językiem migowym, tworzą oni mniejszość etniczną i kulturową. Powinni oni mieć zagwarantowane prawa takie jak w przypadku praw mniejszości etnicznych i narodowych w Polsce, dzięki czemu Polski Język Migowy zostałby uznany w polskim prawodawstwie jako język mniejszości Głuchych. Prace nad nowelizacją teźże ustawy powinny odbyć się przy współpracy z Głuchymi Nauczycielami Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie oraz Ośrodkami Szkolno – Wychowawczymi dla Głuchych w Polsce również z organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi osoby Głuche – tutaj najważniejszy jest pluralizm i współpraca ku

wypracowaniu wspólnego konsensusu, tylko i wyłącznie Głusi eksperci – pedagodzy, powinni zajmować się problematyką osób Głuchych gdyż najlepiej znają to środowisko od fundamentów jak i zarówno z własnego życiowego doświadczenia.

Określenie definicji osób Głuchych użytkowników Polskiego Języka Migowego jako członków mniejszości językowej jest zawarte w Brukselskiej Deklaracji Języka Migowego w Unii Europejskiej 2010, mianowicie cytuję:

„Niesłyszący i słabosłyszący ludzie w Europie są zarówno użytkownikami jak i obrońcami wielu rodzimych/rdzennych narodowych języków migowych oraz tworzą (zagrożone) społeczności lokalne równe innym mniejszościom językowym i kulturowym.”

Istotne i kluczowe jest poszanowanie i respektowanie praw człowieka a zarazem włączenie społeczności osób Głuchych do grup mniejszości językowej i etnicznej gdyż niewątpliwie są oni członkami małej społeczności ze swoją piękną kulturą, historią, tradycją, tożsamością kulturową a szczególnie Polskim Językiem Migowym który jest nieodłącznym spoiwem społeczności osób Głuchych .

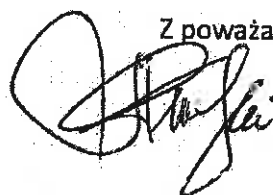
Zwracam się do Państwa z uprzejmą prośbą jak na wstępie, o zaliczenie osób Głuchych do grona mniejszości językowej i kulturowej poprzez zmianę prawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym przez dokooptowanie do tejże ustawy o nowe podmioty czyli osoby Głuche traktowane i uznawane jako mniejszość językowa i kulturowa.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektodawca oświadcza, iż przyjęcie proponowanych zmian nie spowoduje stanu niezgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.

Wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Proszę o pozytywne rozpatrzenie mojej prośby.

Z poważaniem,

USTAWA

z dnia 6 stycznia 2005 r.

o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

(tekst jednolity)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje sprawy związane z zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, zachowaniem i rozwojem języka regionalnego, integracją obywatelską i społeczną osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych, a także sposób realizacji zasady równego traktowania osób bez względu na pochodzenie etniczne oraz określa zadania i kompetencje organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tych spraw.

Art. 2. 1. Mniejszością narodową, w rozumieniu ustawy, jest grupa obywateli polskich, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
- 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
- 4) ma świadomość własnej historycznej wspólnoty narodowej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
- 5) jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
- 6) utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

2. Za mniejszości narodowe uznaje się następujące mniejszości:

- 1) białoruską;
- 2) czeską;
- 3) litewską;
- 4) niemiecką;
- 5) ormiańską;
- 6) rosyjską;
- 7) słowacką;
- 8) ukraińską;
- 9) żydowską.

3. Mniejszością etniczną, w rozumieniu ustawy, jest grupa obywateli polskich, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
- 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
- 4) ma świadomość własnej historycznej wspólnoty etnicznej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
- 5) jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
- 6) nie utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

4. Za mniejszości etniczne uznaje się następujące mniejszości:

- 1) karaimską;
- 2) łemkowską;
- 3) romską;
- 4) tatarską.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) mniejszościach - rozumie się przez to mniejszości narodowe i etniczne, o których mowa w art. 2;
- 2) języku mniejszości - rozumie się przez to własny język mniejszości narodowej lub etnicznej, o których mowa w art. 2;
- 3) integracji społecznej - rozumie się przez to działania na rzecz poprawy ważnych aspektów życia społecznego osób należących do mniejszości, w szczególności warunków bytowych oraz dostępu do systemu oświaty, rynku pracy, systemu zabezpieczenia społecznego, a także opieki zdrowotnej.

Art. 4. 1. Każda osoba należąca do mniejszości ma prawo do swobodnej decyzji o traktowaniu jej jako osoby należącej bądź też nienależącej do mniejszości, a wybór taki lub korzystanie ze związanych z tym wyborem praw nie pociąga za sobą jakichkolwiek niekorzystnych skutków.

2. Nikt nie może być obowiązany, inaczej niż na podstawie ustawy, do ujawnienia informacji o własnej przynależności do mniejszości lub ujawnienia swojego pochodzenia, języka mniejszości lub religii.

3. Nikt nie może być obowiązany do udowodnienia własnej przynależności do danej mniejszości.

4. Osoby należące do mniejszości mogą korzystać z praw i wolności wynikających z zasad zawartych w niniejszej ustawie indywidualnie, jak też wspólnie z innymi członkami swojej mniejszości.

Art. 5. 1. Zabrania się stosowania środków mających na celu asymilację osób należących do mniejszości, jeżeli środki te są stosowane wbrew ich woli.

2. Zabrania się stosowania środków mających na celu zmianę proporcji narodowościowych lub etnicznych na obszarach zamieszkałych przez mniejszości.

Art. 6. 1. Zabrania się dyskryminacji wynikającej z przynależności do mniejszości.

2. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu:

- 1) popierania pełnej i rzeczywistej równości w sferze życia ekonomicznego, społecznego, politycznego i kulturalnego pomiędzy osobami należącymi do mniejszości a osobami należącymi do większości;
- 2) ochrony osób, które są obiektem dyskryminacji, wrogości lub przemocy, będących skutkiem ich przynależności do mniejszości;
- 3) umacniania dialogu międzykulturowego.

Rozdział 2

Używanie języka mniejszości

Art. 7. 1. Osoby należące do mniejszości mają prawo do używania i pisowni swoich imion i nazwisk zgodnie z zasadami pisowni języka mniejszości, w szczególności do rejestracji w aktach stanu cywilnego i dokumentach tożsamości.

2. Imiona i nazwiska osób należących do mniejszości zapisane w alfabecie innym niż alfabet łaciński podlegają transliteracji.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem

właściwym do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób transliteracji, o której mowa w ust. 2, uwzględniając zasady pisowni języka mniejszości.

Art. 8. Osoby należące do mniejszości mają w szczególności prawo do:

- 1) swobodnego posługiwania się językiem mniejszości w życiu prywatnym i publicznie;
- 2) rozpowszechniania i wymiany informacji w języku mniejszości;
- 3) zamieszczania w języku mniejszości informacji o charakterze prywatnym;
- 4) nauki języka mniejszości lub w języku mniejszości.

Art. 9. 1. Przed organami gminy, obok języka urzędowego, może być używany, jako język pomocniczy, język mniejszości.

2. Język pomocniczy może być używany jedynie w gminach, w których liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości, której język ma być używany jako język pomocniczy, jest nie mniejsza niż 20% ogólnej liczby mieszkańców gminy i które zostały wpisane do Urzędowego Rejestru Gmin, w których używany jest język pomocniczy, zwanego dalej "Urzędowym Rejestrem".

3. Możliwość używania języka pomocniczego oznacza, że osoby należące do mniejszości, z zastrzeżeniem ust. 5, mają prawo do:

- 1) zwracania się do organów gminy w języku pomocniczym w formie pisemnej lub ustnej;
- 2) uzyskiwania, na wyraźny wniosek, odpowiedzi także w języku pomocniczym w formie pisemnej lub ustnej.

4. Dopuszcza się wniesienie podania w języku pomocniczym. Wniesienie podania w języku pomocniczym nie stanowi braku powodującego pozostawienie podania bez rozpoznania.

5. Procedura odwoławcza odbywa się wyłącznie w języku urzędowym.

6. Nikt nie może uchylić się od wykonania zgodnego z prawem polecenia lub orzeczenia wydanego w języku urzędowym, jeżeli okoliczności wymagają niezwłocznego jego wykonania, aby mogło osiągnąć swój cel.

7. Wątpliwości rozstrzygane są na podstawie dokumentu sporządzonego w języku urzędowym.

Art. 10. 1. Wpisu do Urzędowego Rejestru dokonuje prowadzący Urzędowy Rejestr minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, na podstawie wniosku rady gminy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności dane urzędowe dotyczące liczby mieszkańców gminy, w tym liczby mieszkańców należących do mniejszości, której język ma być używany jako język pomocniczy, oraz uchwałę rady gminy o wyrażeniu zgody na wprowadzenie języka pomocniczego wraz ze wskazaniem języka mniejszości, który ma być językiem pomocniczym.

3. Przed dokonaniem wpisu do Urzędowego Rejestru minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych weryfikuje wniosek, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych może odmówić dokonania wpisu do Urzędowego Rejestru, jeżeli wniosek nie spełnia wymogów określonych w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych odmawia dokonania wpisu do Urzędowego Rejestru, jeżeli liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości, której język ma być używany jako język pomocniczy, jest mniejsza niż 20% ogólnej liczby mieszkańców tej gminy.

5. Na odmowę dokonania wpisu do Urzędowego Rejestru radzie gminy przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

6. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych na wniosek rady gminy wykreśla gminę z Urzędowego Rejestru.

7. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Urzędowego Rejestru oraz wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności dane pozwalające na jednoznaczną identyfikację gminy (nazwa województwa, nazwa powiatu, nazwa gminy) oraz informacje, o których mowa w ust. 2.

Art. 11. 1. W gminie wpisanej do Urzędowego Rejestru pracownikom zatrudnionym w urzędzie gminy, w jednostkach pomocniczych gminy oraz w gminnych jednostkach i zakładach budżetowych może być przyznany dodatek z tytułu znajomości języka pomocniczego obowiązującego na terenie tej gminy. Zasady przyznawania dodatku oraz jego wysokość określają przepisy dotyczące zasad wynagradzania pracowników samorządowych.

2. Znajomość języka pomocniczego potwierdza dyplom, zaświadczenie lub certyfikat.

3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, wykaz dyplomów, zaświadczeń lub certyfikatów, o których mowa w ust. 2, uwzględniając wszystkie języki mniejszości.

Art. 12. 1. Dodatkowe tradycyjne nazwy w języku mniejszości mogą być używane obok:

1) urzędowych nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych,

2) nazw ulic

- ustalonych w języku polskim na podstawie odrębnych przepisów.

2. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, mogą być używane jedynie na obszarze gmin wpisanych do prowadzonego przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych Rejestru gmin, na których obszarze używane są nazwy w języku mniejszości, zwanego dalej "Rejestrem gmin". Wpisu do Rejestru gmin dokonuje minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych na wniosek rady gminy, na której obszarze nazwy te mają być używane, z zastrzeżeniem ust. 7 i art. 13 ust. 1-7.

3. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, nie mogą nawiązywać do nazw z okresu 1933-1945, nadanych przez władze Trzeciej Rzeszy Niemieckiej lub Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

4. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, mogą być wprowadzone na terenie całej gminy lub w poszczególnych miejscowościach.

5. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, umieszczane są po nazwie w języku polskim i nie mogą być stosowane samodzielnie.

6. Ustalenie dodatkowej nazwy w języku mniejszości następuje zgodnie z zasadami pisowni tego języka.

7. Dodatkowa nazwa miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości może być ustalona na wniosek rady gminy, jeżeli:

1) liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości jest nie mniejsza niż 20% ogólnej liczby mieszkańców tej gminy lub, w przypadku miejscowości zamieszkałej, za ustaleniem dodatkowej nazwy miejscowości w języku mniejszości opowiedziała się w konsultacjach, przeprowadzonych w trybie określonym w art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), ponad połowa mieszkańców tej miejscowości biorących udział w konsultacjach;

2) wniosek rady gminy uzyskał pozytywną opinię Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych, utworzonej na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r. Nr 17 poz. 141).

8. Do ustalania dodatkowych nazw ulic w języku mniejszości zastosowanie mają przepisy ustawy, o której mowa w ust. 7 pkt 1.

Art. 13. 1. Rada gminy przedstawia wniosek, o którym mowa w art. 12 ust. 7, na wniosek mieszkańców gminy należących do mniejszości lub z inicjatywy własnej. W przypadku wniosku dotyczącego nazwy miejscowości zamieszkałej, rada gminy jest obowiązana uprzednio przeprowadzić w tej sprawie konsultacje z mieszkańcami tej miejscowości, w trybie określonym w art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym.

2. Rada gminy przedstawia wniosek, o którym mowa w art. 12 ust. 7, ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych za pośrednictwem wojewody.

3. Wniosek, o którym mowa w art. 12 ust. 7, powinien zawierać:

- 1) uchwałę rady gminy w sprawie ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego;
- 2) prawidłowe brzmienie urzędowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku polskim;
- 3) w przypadku obiektu fizjograficznego - opinie zarządów województw, na których terenie obiekt się znajduje;
- 4) proponowane brzmienie nazwy dodatkowej w języku mniejszości;
- 5) omówienie wyników konsultacji, o których mowa w ust. 1 i w art. 12 ust. 7 pkt 1;
- 6) informację o kosztach finansowych wprowadzenia proponowanej zmiany.

4. Wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony w przypadku niewyrażenia opinii, o których mowa w ust. 3 pkt 3, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia o opinię.

5. Wojewoda jest obowiązany przekazać ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych wniosek, o którym mowa w art. 12 ust. 7, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia jego otrzymania, dołączając swoją opinię. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przekazuje Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych wniosek do zaopiniowania. Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych przedstawia ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych swoją opinię, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej, niezwłocznie po zapoznaniu się z wnioskiem.

6. Dodatkową nazwę miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości uważa się za ustaloną, jeżeli została wpisana do Rejestru gmin.

7. Wpisu, o którym mowa w ust. 6, dokonuje minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych.

8. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych odmówi wpisania do Rejestru gmin dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości lub wykreśli nazwę z tego Rejestru, jeżeli będzie nawiązywała do nazwy z okresu 1933-1945, nadanej przez władze Trzeciej Rzeszy Niemieckiej lub Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

9. Na odmowę dokonania wpisu, o którym mowa w ust. 6, i na wykreślenie, o którym mowa w ust. 8, radzie gminy przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

10. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków rady gminy:

- 1) o wpisanie gminy do Rejestru gmin,
- 2) o ustalenie dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości

- biorąc pod uwagę szczegółowy zakres informacji umieszczanych w Rejestrze gmin.

11. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Rejestru gmin oraz szczegółowy zakres informacji umieszczanych w tym Rejestrze, uwzględniając określenie województwa i powiatu, na których obszarze położona jest gmina, nazwę gminy, urzędową nazwę

miejscowości lub obiektu fizjograficznego oraz dodatkową nazwę w języku mniejszości.

12. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych i ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegóły dotyczące umieszczania na znakach i tablicach dodatkowych nazw w języku mniejszości, uwzględniając w szczególności wielkość i styl czcionki nazw w języku polskim i w języku mniejszości.

Art. 14. Przez liczbę mieszkańców gminy należących do mniejszości, o której mowa w art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 4 i art. 12 ust. 7 pkt 1, należy rozumieć liczbę urzędowo ustaloną jako wynik ostatniego spisu powszechnego.

Art. 15. 1. Koszty związane z wprowadzeniem i używaniem na obszarze gminy języka pomocniczego oraz koszty związane z wprowadzeniem dodatkowych nazw, o których mowa w art. 12 ust. 1, w języku mniejszości ponosi, z zastrzeżeniem ust. 2, budżet gminy.

2. Koszty związane z wymianą tablic informacyjnych, wynikającą z ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości, ponosi budżet państwa.

Art. 16. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zarządza tłumaczenie niniejszej ustawy na języki mniejszości.

Rozdział 3

Oświata, kultura oraz integracja obywatelska i społeczna

Art. 17. Realizacja prawa osób należących do mniejszości do nauki języka mniejszości lub w języku mniejszości, a także prawa tych osób do nauki historii i kultury mniejszości odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Art. 18. 1. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania:

- 1) działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości;
- 2) integracji obywatelskiej i społecznej.

2. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być w szczególności dotacje celowe lub podmiotowe na:

- 1) działalność instytucji kulturalnych, ruchu artystycznego i twórczości mniejszości oraz imprez artystycznych mających istotne znaczenie dla kultury mniejszości;
- 2) inwestycje służące zachowaniu tożsamości kulturowej mniejszości;
- 3) wydawanie książek, czasopism, periodyków i druków ulotnych w językach mniejszości lub w języku polskim, w postaci drukowanej oraz w innych technikach zapisu obrazu i dźwięku;
- 4) wspieranie programów telewizyjnych i audycji radiowych realizowanych przez mniejszości;
- 5) ochronę miejsc związanych z kulturą mniejszości;
- 6) działalność świetlicową;
- 7) prowadzenie bibliotek oraz dokumentacji życia kulturalnego i artystycznego mniejszości;
- 8) edukację dzieci i młodzieży realizowaną w różnych formach;
- 9) propagowanie wiedzy o mniejszościach;
- 10) inne zadania zmierzające do osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1, w szczególności realizowane w ramach programów wieloletnich.

3. Dotacje, o których mowa w ust. 2, przyznawane z części budżetu państwa, której

dysponentem jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, mogą być udzielane z pominięciem otwartego konkursu ofert. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych corocznie ogłasza zasady postępowania w sprawach dotyczących udzielania dotacji, o których mowa w ust. 2. Przepisy art. 14-18 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, 1138 i 1146) stosuje się odpowiednio.

3a. Łączna kwota dotacji przyznanych w kolejnych latach na dofinansowanie inwestycji, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nie pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, nie może być wyższa niż 90% planowanej wartości kosztorysowej inwestycji.

3b. Jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań zmierzających do osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1.

4. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być również środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące ochronie, zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości lub integracji obywatelskiej lub społecznej.

5. Dotacje podmiotowe, o których mowa w ust. 2, mogą otrzymywać organizacje mniejszości lub mające istotne znaczenie dla kultury mniejszości instytucje kulturalne. Przepis art. 122 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Język regionalny

Art. 19. 1. Za język regionalny w rozumieniu ustawy, zgodnie z Europejską Kartą Języków Regionalnych lub Mniejszościowych, uważa się język, który:

- 1) jest tradycyjnie używany na terytorium danego państwa przez jego obywateli, którzy stanowią grupę liczebnie mniejszą od reszty ludności tego państwa;
- 2) różni się od oficjalnego języka tego państwa; nie obejmuje to ani dialektów oficjalnego języka państwa, ani języków migrantów.

2. Językiem regionalnym w rozumieniu ustawy jest język kaszubski. Przepisy art. 7-15 stosuje się odpowiednio, z tym że przez liczbę mieszkańców gminy, o której mowa w art. 14, należy rozumieć liczbę osób posługujących się językiem regionalnym, urzędowo ustaloną jako wynik ostatniego spisu powszechnego.

Art. 20. 1. Realizacja prawa osób posługujących się językiem, o którym mowa w art. 19, do nauki tego języka lub w tym języku odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie wymienionej w art. 17.

2. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 19. Przepisy art. 18 ust. 2, 3 i 3a oraz ust. 5 stosuje się odpowiednio.

3. Środkami, o których mowa w ust. 2, mogą być również środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące zachowaniu i rozwojowi języka, o którym mowa w art. 19.

Rozdział 5

Organy do spraw mniejszości narodowych i etnicznych

Art. 21. 1. Organem administracji rządowej w sprawach objętych ustawą jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

2. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i

etnicznych w szczególności:

- 1) sprzyja realizacji praw i potrzeb mniejszości poprzez podejmowanie działań na rzecz mniejszości i inicjowanie programów dotyczących:
 - a) zachowania i rozwoju tożsamości, kultury i języka mniejszości,
 - b) realizacji zasady równego traktowania osób bez względu na pochodzenie etniczne,
 - c) integracji obywatelskiej i społecznej;
- 2) współdziała z właściwymi organami w zakresie przeciwdziałania naruszaniu praw mniejszości;
- 3) dokonuje analiz i ocen sytuacji prawnej i społecznej mniejszości, w tym w zakresie realizacji zasady, o której mowa w pkt 1 lit. b);
- 4) upowszechnia wiedzę na temat mniejszości oraz ich kultury, a także inicjuje badania nad sytuacją mniejszości, w tym w zakresie dyskryminacji, o której mowa w art. 6 ust. 1, jej przejawów oraz metod i strategii przeciwdziałania jej występowaniu;
- 5) podejmuje działania na rzecz zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 19.

Art. 22. 1. Do zadań wojewody należy:

- 1) koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości;
- 2) podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości;
- 3) podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości;
- 4) podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem, o którym mowa w art. 19.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wojewoda współdziała z organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi, w szczególności z organizacjami mniejszości, oraz opiniuje programy na rzecz mniejszości, a także zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 19, realizowane na terenie danego województwa.

3. Wojewoda może ustanowić pełnomocnika do spraw mniejszości narodowych i etnicznych. Przepisu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) nie stosuje się.

Art. 23. 1. Tworzy się Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów, zwaną dalej "Komisją Wspólną".

2. Do zadań Komisji Wspólnej należy:

- 1) wyrażanie opinii w sprawach realizacji praw i potrzeb mniejszości, w tym ocena sposobu realizacji tych praw oraz formułowanie propozycji w zakresie działań zmierzających do zapewnienia realizacji praw i potrzeb mniejszości;
- 2) opiniowanie programów służących tworzeniu warunków sprzyjających zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości, zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego, integracji obywatelskiej lub społecznej;
- 3) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących spraw mniejszości;
- 4) opiniowanie wysokości i zasad podziału środków przeznaczonych w budżecie państwa na wspieranie działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego;
- 5) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji osób należących do mniejszości.

3. W celu realizacji swoich zadań Komisja Wspólna:

- 1) współdziała z organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz z zainteresowanymi organizacjami społecznymi;
- 2) może zwracać się do instytucji, placówek i środowisk naukowych oraz organizacji społecznych w szczególności o opinie, stanowiska, ekspertyzy lub informacje;
- 3) może zapraszać do udziału w swoich pracach przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji społecznych i środowisk naukowych.

Art. 24. 1. W skład Komisji Wspólnej wchodzi:

- 1) przedstawiciele organów administracji rządowej:
 - a) ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych,
 - b) ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
 - c) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
 - d) ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania,
 - e) ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
 - f) ministra właściwego do spraw pracy,
 - g) Ministra Sprawiedliwości,
 - h) ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
 - i) ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego,
 - j) ministra właściwego do spraw zagranicznych,
 - k) Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
 - l) Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa,
 - m) Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- 2) przedstawiciele mniejszości w liczbie:
 - a) dwóch przedstawicieli mniejszości białoruskiej,
 - b) jeden przedstawiciel mniejszości czeskiej,
 - c) dwóch przedstawicieli mniejszości litewskiej,
 - d) dwóch przedstawicieli mniejszości niemieckiej,
 - e) jeden przedstawiciel mniejszości ormiańskiej,
 - f) jeden przedstawiciel mniejszości rosyjskiej,
 - g) jeden przedstawiciel mniejszości słowackiej,
 - h) dwóch przedstawicieli mniejszości ukraińskiej,
 - i) jeden przedstawiciel mniejszości żydowskiej,
 - j) jeden przedstawiciel mniejszości karaimejskiej,
 - k) dwóch przedstawicieli mniejszości łemkowskiej,
 - l) dwóch przedstawicieli mniejszości romskiej,
 - m) jeden przedstawiciel mniejszości tatarskiej;
- 3) dwóch przedstawicieli społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19;
- 4) sekretarz Komisji Wspólnej, którym jest pracownik urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

2. Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje członków Komisji Wspólnej na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zawiadamia organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, o zamiarze wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2.

4. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zgłaszają ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej w terminie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.

5. Poszczególne mniejszości, o których mowa w art. 2, oraz społeczność posługująca się językiem, o którym mowa w art. 19, zgłaszają ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej reprezentujących daną mniejszość lub społeczność posługującą się językiem, o którym mowa w art. 19, w liczbie określonej dla tej mniejszości lub dla tej społeczności odpowiednio w ust. 1 pkt 2 albo pkt 3, w terminie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.

6. Jeżeli w terminie określonym w ust. 5 któraś z mniejszości lub społeczność posługująca się językiem, o którym mowa w art. 19, nie zgłosi swoich kandydatów lub zgłosi liczbę kandydatów inną niż określona odpowiednio dla tej mniejszości w ust. 1 pkt 2, a dla

społeczności w ust. 1 pkt 3, wówczas minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przedstawia tej mniejszości lub społeczności do zaopiniowania swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej reprezentujących tę mniejszość lub społeczność. W przypadku niewyrażenia przez mniejszość lub społeczność opinii w terminie 30 dni od dnia przedstawienia przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych kandydatów, wymóg uzyskania opinii uznaje się za spełniony.

7. We wniosku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych wskazuje jako kandydatów na członków Komisji Wspólnej jedynie osoby zgłoszone przez organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz mniejszości lub społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 6, a także kandydata na sekretarza Komisji Wspólnej.

Art. 25. 1. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych występuje do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o odwołanie członka Komisji Wspólnej w przypadku:

- 1) złożenia przez członka rezygnacji z członkostwa w Komisji Wspólnej;
- 2) wystąpienia przez organ lub mniejszość lub społeczność posługującą się językiem, o którym mowa w art. 19, których przedstawicielem jest członek, do ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, z uzasadnionym wnioskiem o odwołanie członka ze składu Komisji Wspólnej;
- 3) skazania członka prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.

2. Członkostwo w Komisji Wspólnej wygasa w razie śmierci.

3. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Komisji Wspólnej lub odwołania członka, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, powołuje nowego członka Komisji Wspólnej. Przepisy art. 24 ust. 2-7 stosuje się odpowiednio.

Art. 26. Rada Ministrów może włączyć w skład Komisji Wspólnej, w drodze rozporządzenia, przedstawiciela organu administracji rządowej innego niż wymieniony w art. 24 ust. 1 pkt 1. Do powołania i odwołania członka Komisji Wspólnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 ust. 2, 3 i 7 oraz art. 25.

Art. 27. 1. Współprzewodniczącymi Komisji Wspólnej są przedstawiciel ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych oraz przedstawiciel mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, wybrany przez członków Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. Współprzewodniczących Komisji Wspólnej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Art. 28. 1. Posiedzenia Komisji Wspólnej odbywają się nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

2. Posiedzenia zwołuje współprzewodniczący Komisji Wspólnej, będący przedstawicielem ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, z inicjatywy własnej lub na wniosek współprzewodniczącego, będącego przedstawicielem mniejszości i społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19.

3. W celu wypracowania wspólnego stanowiska mniejszości i społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, współprzewodniczący, będący przedstawicielem mniejszości i tej społeczności, może zwoływać posiedzenia, w których udział będą brali tylko członkowie Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 i 3. Stanowisko jest

niezwłocznie przekazywane pozostałym członkom Komisji Wspólnej przez współprzewodniczącego.

4. W celu wypracowania wspólnego stanowiska administracji rządowej, współprzewodniczący, będący przedstawicielem ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, może zwoływać posiedzenia, w których udział będą brali tylko członkowie Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1. Stanowisko jest niezwłocznie przekazywane pozostałym członkom Komisji Wspólnej przez współprzewodniczącego.

5. Stanowiska, o których mowa w ust. 3 i 4, a także opinie, o których mowa w art. 23 ust. 2, są przekazywane Prezesowi Rady Ministrów i Radzie Ministrów.

6. Szczegółowy regulamin pracy Komisji Wspólnej określa, w drodze zarządzenia, Prezes Rady Ministrów.

Art. 29. 1. Członkom Komisji Wspólnej nie przysługuje wynagrodzenie z tytułu członkostwa w Komisji Wspólnej.

2. Przedstawicielom organizacji mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, uczestniczącym w pracach Komisji Wspólnej przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów, na zasadach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 30. 1. Obsługę organizacyjno-techniczną prac Komisji Wspólnej zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

2. Koszty funkcjonowania Komisji Wspólnej są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Art. 31. 1. Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, są obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, na jego wniosek, informacji pozostających w zakresie działania tych organów lub organizacji i dotyczących sytuacji mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, lub realizacji zadań na rzecz mniejszości lub zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 19.

2. Zakres informacji, o których mowa w ust. 1, podlega zaopiniowaniu przez Komisję Wspólną.

3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przygotowuje, nie rzadziej niż raz na dwa lata, raport dotyczący sytuacji mniejszości w Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając informacje, o których mowa w ust. 1. Raport podlega zaopiniowaniu przez Komisję Wspólną.

4. Raport wraz z opinią, o których mowa w ust. 3, są przekazywane Radzie Ministrów, a następnie - po zatwierdzeniu raportu przez Radę Ministrów - publikowane przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w formie elektronicznej.

Art. 32. Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe są obowiązane do przekazywania wojewodzie, w celu zaopiniowania, dokumentów dotyczących programów realizowanych z ich udziałem na terenie województwa, dotyczących mniejszości lub zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 19, finansowanych w całości lub części ze środków publicznych.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 33. (uchylony)

Art. 34. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781) w art. 13 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 35. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 36. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 37. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 38. W ustawie z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612) w art. 5 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 39. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zawiadomi organy, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 19, o zamiarze wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem, o którym mowa w art. 24 ust. 2, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

Art. 40. Do spraw objętych przepisami ustawy, które uregulowane są postanowieniami obowiązujących Rzeczpospolitą Polską ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie umów międzynarodowych, stosuje się postanowienia tych umów.

Art. 41. Pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zapewniający do dnia ogłoszenia ustawy realizację zadań z zakresu praw mniejszości narodowych i etnicznych stają się z tym dniem pracownikami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Przepisy art. 23¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.

Art. 42. 1. Mienie urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego służące realizacji zadań z zakresu praw mniejszości staje się z dniem ogłoszenia ustawy mieniem urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

2. Środki finansowe ujęte w części 24 budżetu państwa kultura i ochrona dziedzictwa narodowego przeznaczone na realizację zadań z zakresu praw mniejszości oraz na wspieranie wydawania czasopism w języku regionalnym zostają przesunięte z dniem ogłoszenia ustawy do części 43 budżetu państwa wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne.

Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 36, art. 39, art. 41 i art. 42, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

USTAWA

z dnia 19 sierpnia 2011 r.

o języku migowym i innych środkach komunikowania się¹⁾

(Dz. U. z dnia 3 października 2011 r.)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) korzystania przez osoby uprawnione z pomocy osoby przybranej w kontaktach z organami administracji publicznej, jednostkami systemu, podmiotami leczniczymi, jednostkami Policji, Państwowej Straży Pożarnej i straży gminnych oraz jednostkami ochotniczymi działającymi w tych obszarach;
- 2) obsługi osób uprawnionych w kontaktach z organami administracji publicznej;
- 3) dofinansowania kosztów kształcenia osób uprawnionych, członków ich rodzin oraz innych osób mających stały lub bezpośredni kontakt z osobami uprawnionymi w zakresie polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego i sposobów komunikowania się osób głuchoniewidomych na różnych poziomach;
- 4) monitorowania rozwiązań wspierających komunikowanie się i dostępu do nich.

Art. 2. 1. Ustawa dotyczy:

- 1) osób doświadczających trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się, zwanych dalej "osobami uprawnionymi";
- 2) członków rodzin osób uprawnionych, w tym współmałżonka, dzieci własnych i przysposobionych, dzieci obcych przyjętych na wychowanie, pasierbów, rodziców, rodziców współmałżonka, rodzeństwa, ojczyrna, macochy, zięciów i synowych, zwanych dalej "członkami rodzin";
- 3) osób mających stały lub bezpośredni kontakt z osobami uprawnionymi.

2. W odniesieniu do jednostek objętych systemem oświaty uprawnienia, o których mowa w ustawie, przysługują rodzicom i opiekunom prawnym uczniów, słuchaczy i wychowanków.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) osobie przybranej - należy przez to rozumieć osobę, która ukończyła 16 lat i została wybrana przez osobę uprawnioną w celu ułatwienia porozumienia z osobą uprawnioną i udzielenia jej pomocy w załatwieniu spraw w organach administracji publicznej, jednostkach systemu, podmiotach leczniczych, jednostkach Policji, Państwowej Straży Pożarnej i straży gminnych oraz jednostkach ochotniczych działających w tych obszarach;
- 2) polskim języku migowym (PJM) - należy przez to rozumieć naturalny wizualno-przestrzenny język komunikowania się osób uprawnionych;
- 3) systemie językowo-migowym (SJM) - należy przez to rozumieć podstawowy środek komunikowania się osób uprawnionych, w którym znaki migowe wspierają wypowiedź dźwiękowo-artykulacyjną;
- 4) sposobach komunikowania się osób głuchoniewidomych (SKOGN) - należy przez to

rozumieć podstawowy środek komunikowania się osób uprawnionych, w którym sposób przekazu komunikatu jest dostosowany do potrzeb wynikających z łącznego występowania dysfunkcji narządu wzroku i słuchu;

- 5) środkach wspierających komunikowanie się - należy przez to rozumieć rozwiązania lub usługi umożliwiające kontakt, w szczególności poprzez:
 - a) korzystanie z poczty elektronicznej,
 - b) przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów Internetowych,
 - c) komunikację audiowizualną, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
 - d) przesyłanie faksów,
 - e) strony internetowe spełniające standardy dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 6) organach administracji publicznej - należy przez to rozumieć organy określone w art. 5 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.²⁾);
- 7) jednostkach systemu - należy przez to rozumieć jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.³⁾);
- 8) podmiotach leczniczych - należy przez to rozumieć podmioty lecznicze, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 174, poz. 1039 i Nr 185, poz. 1092).

Art. 4. 1. Osoba uprawniona ma prawo do swobodnego korzystania z wybranej przez siebie formy komunikowania się.

2. Osoba uprawniona, która nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych, ma prawo współdecydowania wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi o wybranej formie komunikowania się.

Art. 5. Osoby uprawnione mają prawo do:

- 1) usług, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 2;
- 2) świadczeń, o których mowa w art. 11 ust. 1;
- 3) dofinansowania, o którym mowa w art. 18.

Art. 6. Przepisy ustawy są realizowane przez:

- 1) organy administracji publicznej,
 - 2) jednostki systemu,
 - 3) podmioty lecznicze,
 - 4) jednostki Policji, Państwowej Straży Pożarnej i strażę gminne oraz jednostki ochotnicze działające w tych obszarach
- zwane dalej "podmiotami zobowiązanymi".

Rozdział 2

Obsługa osób uprawnionych

Art. 7. 1. Osoba uprawniona ma prawo do skorzystania z pomocy osoby przybranej w kontaktach z podmiotami zobowiązanymi.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, może być ograniczone wyłącznie ze względu na zasady określone w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228).

3. W przypadku skorzystania przez osoby uprawnione z prawa, o którym mowa w ust. 1, podmioty zobowiązane nie mogą wymagać przedstawienia dokumentów potwierdzających znajomość PJM, SJM lub SKOBN przez osoby przybrane.

Art. 8. Przetwarzanie informacji i danych w czasie korzystania przez osobę uprawnioną z pomocy osoby przybranej odbywa się w celu zapewnienia jej możliwości komunikowania się w kontaktach z podmiotami zobowiązanymi.

Art. 9. 1. Organ administracji publicznej jest zobowiązany do udostępnienia usługi pozwalającej na komunikowanie się.

2. Za usługę, o której mowa w ust. 1, należy rozumieć w szczególności wykorzystanie środków wspierających komunikowanie się.

3. Organ administracji publicznej jest zobowiązany do upowszechnienia informacji o usłudze, o której mowa w ust. 2.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, jest realizowany w sposób powszechnie przyjęty, w szczególności w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach internetowych organu administracji publicznej i w miejscach publicznie dostępnych w tym organie.

Art. 10. 1. Podmiot zobowiązany zapewnia możliwość korzystania przez osoby uprawnione z pomocy wybranego tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika. Przepisy art. 7 i art. 8 stosuje się odpowiednio.

2. Przepis, o którym mowa w ust. 1, nie wyklucza możliwości korzystania z innych uprawnień.

Art. 11. 1. Organ administracji publicznej zapewnia, na zasadach określonych w art. 12, dostęp do świadczenia usług tłumacza PJM, SJM i SKOBN, zwanych dalej "świadczeniem".

2. Świadczenie może być realizowane również przez pracownika organu administracji publicznej posługującego się PJM lub SJM lub z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się.

3. Świadczenie jest bezpłatne dla osoby uprawnionej, będącej osobą niepełnosprawną w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 i Nr 171, poz. 1016).

4. Do świadczenia stosuje się odpowiednio art. 8.

Art. 12. 1. Osoba uprawniona, o której mowa w art. 11 ust. 3, jest zobowiązana zgłosić chęć skorzystania ze świadczenia ze wskazaniem wybranej metody komunikowania się, do właściwego ze względu na właściwość sprawy organu administracji publicznej, co najmniej na 3 dni robocze przed tym zdarzeniem, z wyłączeniem sytuacji nagłych.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być dokonane w formie określonej przez organ administracji publicznej, w sposób dostępny dla osób uprawnionych.

3. Po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, organ administracji publicznej jest zobowiązany do zapewnienia obsługi osoby uprawnionej, w terminie przez nią wyznaczonym lub z nią uzgodnionym, na zasadach określonych w ustawie.

4. Organ administracji publicznej, w przypadku braku możliwości realizacji świadczenia zawiadamia wraz z uzasadnieniem osobę uprawnioną, wyznaczając możliwy termin realizacji świadczenia lub wskazując na inną formę realizacji uprawnień określonych w niniejszej ustawie.

Art. 13. 1. Osoba realizująca świadczenie jest obowiązana zachować w tajemnicy informacje związane z osobą uprawnioną.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku gdy:

- 1) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia osoby uprawnionej lub innych osób;
- 2) osoba uprawniona lub jej przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy.

Art. 14. 1. Organ administracji publicznej udostępnia dokumenty niezbędne do załatwienia sprawy, w formie dostępnej dla osób uprawnionych, na ich wnioski.

2. Organ administracji publicznej zamieszcza wszystkie niezbędne informacje o organie i sposobach realizacji ustawy, w miejscach dostępnych dla osób uprawnionych.

Rozdział 3

Rejestr tłumaczy

Art. 15. 1. Tworzy się rejestr tłumaczy PJM, SJM i SKOGN, zwany dalej "rejestrem".

2. Rejestr prowadzi wojewoda.

3. Rejestr jest prowadzony wyłącznie w formie elektronicznej.

4. Wpis do rejestru i korzystanie z rejestru są bezpłatne.

Art. 16. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, zakres oraz zasady funkcjonowania rejestru, o którym mowa w art. 15, a w szczególności:

1) wzór rejestru,

2) wzór wniosku o wpis do rejestru,

3) wzór wniosku o zmianę danych podlegających wpisowi do rejestru,

4) wzór zawiadomienia o wpisie do rejestru,

5) wzór zawiadomienia o wykreśleniu z rejestru,

6) wzór oświadczenia potwierdzającego znajomość PJM, SJM i SKOGN,

7) zasady wpisu do rejestru, zmiany danych i skreślenia na liście,

8) tryb udostępniania informacji, ich zakres, a także tryb udostępniania wniosków oraz ich składania,

9) zakres danych publikowanych w rejestrze

- mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania rejestru.

Art. 17. 1. Koszt wynagrodzenia tłumacza PJM, SJM i SKOGN wpisanego do rejestru, w ramach świadczenia, nie może być wyższy niż 2% przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, począwszy od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.⁴⁾) za godzinę świadczenia.

2. Tłumaczowi przysługuje wynagrodzenie za świadczenie wyłącznie w przypadku wybrania go do świadczenia i jego realizowania.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2, jest wypłacane przez organ administracji publicznej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 4

Dofinansowanie kosztów szkolenia PJM, SJM, SKOGN lub tłumacza-przewodnika

Art. 18. 1. Osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1, mogą korzystać z wybranej przez siebie formy szkolenia PJM, SJM, SKOGN lub tłumacza-przewodnika.

2. Koszt szkolenia, o którym mowa w ust. 1, może zostać dofinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na wniosek osób, o których mowa w ust. 1.

3. Wysokość dofinansowania, o którym mowa w ust. 2, nie może być wyższa niż 20% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 17 ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze

rozporządzenia:

- 1) tryb składania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie kosztów szkolenia, o którym mowa w ust. 1, wysokość oraz sposób przyznawania i przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ten cel,
 - 2) zakres oraz formę dodatkowych informacji i dokumentów składanych wraz z wnioskiem, o którym mowa w pkt 1,
 - 3) wzory wniosków, o których mowa w pkt 1
- mając na uwadze prawidłowe funkcjonowanie mechanizmu dofinansowania kosztów szkolenia PJM, SJM, SKOBN i tłumacza-przewodnika oraz uwzględnienie potrzeb osób korzystających z tych szkoleń, a także uwzględniając różnice w grupach uprawnionych do dofinansowania.

Rozdział 5

Polska Rada Języka Migowego

Art. 19. 1. Tworzy się Polską Radę Języka Migowego, zwaną dalej "Radą".

2. Rada jest organem doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

3. Do zakresu działania Rady należy:

- 1) ustalanie rekomendacji w celu prawidłowego stosowania komunikacji migowej;
- 2) upowszechnianie i promowanie wiedzy o języku migowym poprzez wspieranie inicjatyw promujących rozwiązania na rzecz osób uprawnionych i upowszechniających rozwiązania wspierające komunikowanie się;
- 3) sporządzanie opinii o funkcjonowaniu przepisów ustawy, opiniowanie projektów dokumentów rządowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania osób uprawnionych;
- 4) wskazywanie propozycji rozwiązań wpływających na funkcjonowanie osób uprawnionych, w tym związanych ze stosowaniem PJM, SJM i SKOBN.

Art. 20. 1. Rada składa się z 17 członków, w tym z Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

2. Członkiem Rady może zostać osoba znająca PJM, SJM lub SKOBN lub zajmująca się zawodowo tą problematyką.

3. W skład Rady powołuje się:

- 1) po jednym przedstawicielu ministra właściwego do spraw: oświaty i wychowania, nauki i szkolnictwa wyższego, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wewnętrznych oraz informatyzacji;
- 2) przedstawiciela:
 - a) Ministra Sprawiedliwości,
 - b) Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Przepisu ust. 2 nie stosuje się.

4. Członków Rady powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

5. Kandydatów na członków Rady zgłaszają zainteresowane środowiska, organizacje, stowarzyszenia lub instytucje oraz organy, o których mowa w ust. 3.

Art. 21. 1. Rada dokonuje wyboru przewodniczącego spośród członków.

2. Przewodniczącym Rady może być wyłącznie osoba uprawniona, posiadająca wykształcenie lub doświadczenie jednocześnie w zakresie PJM, SJM i SKOBN.

3. Wiceprzewodniczącym Rady jest Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

4. Wiceprzewodniczącemu Rady przysługują kompetencje Przewodniczącego w razie

niedokonania wyboru Przewodniczącego, do czasu jego wyboru.

Art. 22. 1. Posiedzenia Rady są zwoływane przez Przewodniczącego Rady lub przez Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

2. Posiedzenia Rady odbywają się co najmniej raz na pół roku.

Art. 23. 1. Kadencja Rady trwa 4 lata.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może odwołać członka Rady przed upływem jej kadencji:

- 1) na jego wniosek;
- 2) na wniosek reprezentowanego przez niego podmiotu, o którym mowa w art. 20 ust. 5;
- 3) na wniosek Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych, po zasięgnięciu opinii Rady oraz podmiotu, o którym mowa w art. 20 ust. 5, który członek Rady reprezentuje.

3. Wygaśnięcie kadencji członka Rady następuje z chwilą zakończenia kadencji Rady lub z chwilą jego śmierci.

Art. 24. W przypadku odwołania członka Rady lub wygaśnięcia jego kadencji, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, powołuje nowego członka Rady na zasadach określonych w art. 20.

Art. 25. 1. Wydatki związane z obsługą Rady są finansowane ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

2. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy, aby umożliwić mu wzięcie udziału w posiedzeniach Rady. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

3. Członkom Rady oraz ich tłumaczom-przewodnikom przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z realizacją zadań Rady, na zasadach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

4. Zwrot kosztów podróży, o którym mowa w ust. 3, będzie przysługiwał tylko w przypadku obecności członka Rady na posiedzeniu.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do tłumaczy-przewodników członków Rady, pod warunkiem świadczenia usługi na posiedzeniu Rady.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze zarządzenia, sposób i tryb działania Rady, w tym jej organizację, mając na względzie zapewnienie sprawnego funkcjonowania Rady.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 26. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 i Nr 171, poz. 1016) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 35a w ust. 1 w pkt 7 w lit. e średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. f w brzmieniu:
"f) usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika";
- 2) w art. 47 w ust. 1 w pkt 4 w lit. b kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:
"c) szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku

migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. Nr 209, poz. 1243)."

Art. 27. 1. Rada Ministrów przedstawia, w ramach informacji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o działaniach podejmowanych w danym roku na rzecz realizacji postanowień uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M. P. Nr 50, poz. 475), informację o funkcjonowaniu ustawy w roku poprzednim.

2. Pierwsza informacja, o której mowa w ust. 1, zostanie przedstawiona za rok następujący po dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 28. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2012 r., z wyjątkiem art. 7 i art. 8, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539, z 2009 r. Nr 195, poz. 1501 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 6, poz. 18, Nr 34, poz. 173, Nr 106, poz. 622 i Nr 186, poz. 1100.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 237, poz. 1653, z 2009 r. Nr 11, poz. 59 i Nr 122, poz. 1007, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 i Nr 219, poz. 1443 oraz z 2011 r. Nr 30, poz. 151, Nr 112, poz. 654 i Nr 208, poz. 1240 i 1241.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203.

Niniejszy tekst pochodzi ze stron internetowych Sejmu (<http://www.sejm.gov.pl>) i Senatu (<http://www.senat.gov.pl>).
szczegółowy opis projektu

Sejm RP VIII kadencji
Nr druku: 27
projekt ustawy

uzasadnienie projektu

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, a także niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z dnia 31 stycznia 2005 r., z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 2 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
Za mniejszości etniczne uznaje się następujące mniejszości:
 - 1) karaïmskã;
 - 2) łemkowskã;
 - 3) romskã;
 - 4) ślãskã;
 - 5) tatarskã.
- 2) art. 24 ust. 1 pkt. 2 otrzymuje brzmienie:
 - 2) przedstawiciele mniejszości w liczbie:
 - a) dwóch przedstawicieli mniejszości białoruskiej,
 - b) jeden przedstawiciel mniejszości czeskiej,
 - c) dwóch przedstawicieli mniejszości litewskiej,
 - d) dwóch przedstawicieli mniejszości niemieckiej,
 - e) jeden przedstawiciel mniejszości ormiańskiej,
 - f) jeden przedstawiciel mniejszości rosyjskiej,
 - g) jeden przedstawiciel mniejszości słowackiej,
 - h) dwóch przedstawicieli mniejszości ukraińskiej,
 - i) jeden przedstawiciel mniejszości żydowskiej,
 - j) jeden przedstawiciel mniejszości karaïmskiej,
 - k) dwóch przedstawicieli mniejszości łemkowskiej,
 - l) dwóch przedstawicieli mniejszości romskiej,
 - m) dwóch przedstawicieli mniejszości ślãskiej,
 - n) jeden przedstawiciel mniejszości tatarskiej;

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

UZASADNIENIE PROJEKTU USTAWY

Celem nowelizacji ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, a także niektórych innych ustaw jest nadanie społeczności Ślązaków statusu mniejszości etnicznej. Cel ten realizuje zmiana pierwsza w artykule 1 proponowanej nowelizacji, która stanowi o wpisaniu tej grupy etnicznej w treść art. 2 ust. 4 nowelizowanej ustawy. Ze zmianą tą koresponduje propozycja zmiany w składzie Komisji Wspólnej Rządu i

Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Zmiana druga w artykule 1 dodaje do art. 24 ust. 1 pkt. 2 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym zawiera zapis poszerzający liczebność Komisji Wspólnej o dwóch przedstawicieli mniejszości etnicznej śląskiej. W przypadku wejścia w życie proponowanych niniejszy projektem zmian konieczne będzie rozszerzenie o kolejną mniejszość etniczną objętą ochroną zobowiązania Rzeczypospolitej złożonego w odniesieniu do Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych którą Rzeczpospolita Polska ratyfikowała jako członek Rady Europy.

W polskim prawodawstwie za mniejszość etniczną uznaje się grupę obywateli polskich, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
- 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
- 4) ma świadomość własnej historycznej wspólnoty etnicznej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
- 5) jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
- 6) nie utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

W 2011 r. podczas polskiego Narodowego Spisu Powszechnego, narodowość śląską zadeklarowało 847 000 osób, w tym 376 tys. osób zadeklarowało ją jako jedyną narodowość, 436 tys. osób jako identyfikację pierwszą, a 411 tys. jako identyfikację drugą. Byli to obywatele polscy zamieszkali głównie w województwach śląskim i opolskim, czyli na terenach, na których Ślązacy są ludnością autochtoniczną od dziesiątek pokoleń. Jest więc to społeczność mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej. Część terenów rdzennie zamieszkałych przez tę ludność znajduje się obecnie w Republice Czeskiej, gdzie w roku 2011 narodowość śląską zadeklarowało 12 231 osób, z tego najwięcej w kraju morawsko-śląskim. Diasporę śląską znajduje się w wielu krajach świata, głównie w Niemczech i USA, gdzie w Stanie Texas kilka miejscowości wokół miasteczka Cestohova rozbrzmiewa od 150 lat śląszczyzną spod Opola

Podwaliny dzisiejszej śląskiej wspólnoty etnicznej stworzyły plemiona śląskie z grupy plemion zachodniosłowiańskich, które w V wieku zajęły dorzecze środkowej i górnej Odry, opuszczone przez wcześniej gospodarujących tu Celtów i Germanów. O istnieniu śląskiej organizacji plemienną w VIII wieku świadczy wspólny ośrodek kultu na szczycie góry Ślęża w Sudetach oraz wał obronny oddzielający Śląsk od mieszkających na zachód Serbów łużyckich. Plemienną państewko Ślązaków było pierwszym krokiem do utworzenia prawdziwego państwa narodowego, jednak w końcu IX wieku zostało ono podporządkowane państwu Wielkomorawskiemu, a przez większość X wieku Królestwu Czech. Ślązacy przyjmowali chrzest z rąk misjonarzy kierowanych z Czech i Moraw na ich ziemię przez świętych braci Cyryla i Metodego.

Pod koniec X wieku władca Polan Mieszko I odebrał Śląsk Czechom. Tak rozpoczęło się 300 lat wspólnej śląsko-polskiej historii. Właściwie była to historia śląsko-piastowska. Piastowie jako ród wywodzący się od Mieszka I byli Polanami sprawującymi władzę nad podbitymi plemionami słowiańskimi. W XII, w czasach rozbicia dzielnicowego w Polsce, Piastowie śląscy stali się samodzielnymi książętami, stopniowo przechodzącymi pod zwierzchnictwo korony Czeskiej. Proces ten ostatecznie zakończył się w połowie XIV gdy w wyniku wojen z Czechami król polski Kazimierz Wielki w imieniu Królestwa Polskiego rzekł się roszczeń do Śląska. W koronie czeskiej, przez cały czas jej zwierzchnictwa nad ziemią śląską, to jest aż do połowy XVIII w. działał Książęcy Sejm Śląski, który był zgromadzeniem stanowym księstw śląskich podległych zwierzchniej władzy króla czeskiego. Był praktycznym wyrazem autonomii i konsolidacji ówczesnego Śląska i jest porównywanym z sejmikami nowożytnych terytoriów i państw. Ślązacy, jako społeczność nie byli w tym czasie dobrze postrzegani przez polskich sąsiadów zapewne z powodu wielkiego wpływu politycznego, jaki wywierali na poszczególne dzielnice Polski, aż do czasu Jagiellonów. Tak opisuje to Jan Długosz w swej XV-wiecznej kronice: "Żaden naród sąsiadujący z królestwem Polskim nie jest bardziej

zawistny i wrogi Polakom od Ślązaków".

Czasy Piastów Śląskich owocują rozkwitem ich ziem, głównie poprzez wpływ osadnictwa z terenu dzisiejszych Niemiec. Na Śląsku zjawiskiem normalnym była egzystencja "obok siebie" i "ze sobą" kilku języków i wyznań. Jest to okres asymilacji elementów kultury i języka czeskiego, polskiego i niemieckiego z rdzenną etniczną kulturą Ślązaków. Słyszymy to do dziś w śląskiej mowie i znajdujemy w śląskim obyczaju. Na ten okres przypada również rozwój szczególnego poczucia przynależności terytorialnej. Ślązacy czuli się przedstawicielami jednej nacji. Punkt odniesienia dla ich tożsamości stanowiła ich śląska ziemia. Stołeczny Wrocław był metropolią oddziałującą na ten rozległy teren. Tutaj obradowali książęta i stany całego Śląska, broniąc interesów kraju. Dzięki wsparciu książąt i stanów zaczęto się zajmować naukowo historią regionu. W granicach Śląska istniało zróżnicowane, lecz powszechne poczucie przynależności do jednej wspólnoty kulturowej, rozumianej przez współczesnych jako narodowość śląska. Tak opisuje to Julius Ruggieri, wysłannik papieski w XVI wieku: "Mają oni (Ślązacy) niewypowiedzianą łatwość uczenia się języków i przyjmowania zwyczajów innych narodów. Mimo to jednak wysoko cenią, co tylko jest narodowym, są po większej części wielkimi miłośnikami samych siebie." Przykład jednoznacznego wyrażania swej śląskiej narodowości znajdujemy u Anzelma Ephorinusa (Anzelma Eforinusa) XVI-wiecznego śląskiego humanisty i lekarza, który urodził się w Mirsku nad Kwisą na Dolnym Śląsku, na granicy Łużyc. W Padwie otrzymał on tytuł doktora medycyny. Następnie został mianowany pierwszym lekarzem miasta Krakowa. Wykładał dialektykę i logikę na Akademii Krakowskiej. Korespondował z Erazmem z Rotterdamu który, wielokrotnie zwracał się do niego jak do Polaka, na co Anzelm, podpisując się w liście, napisał: "Anselmus Ephorinus, Silesius non Polonus" ("Anzelm Eforyn, Ślązak nie Polak").

W XVI w. Korona Czech, a wraz z nią księstwa śląskie przeszły w ręce rodu Habsburgów. W wyniku przegranej wojny prusko-austriackiej Śląsk w roku 1763 w znacznej części przeszedł w skład Królestwa Prus. Pod władzą rodziny cesarskiej pozostały śląskie księstwa: nyskie, opawskie, karniowskie i cieszyńskie, z których utworzono Księstwo Górnego i Dolnego Śląska ze stolicą w Opawie. W 1849 roku nadano temu księstwu rzeczywisty status Kraju Koronnego Cesarstwa Austrii z 30 osobowym Sejmem (Schlesische Landtag) w Opawie. Od roku 1861 funkcjonowało ono jako region autonomiczny z własnym śląskim rządem krajowym, aż do upadku Cesarstwa tj. do roku 1918. Śląsk Pruski nie cieszył się taką autonomią. Był on na wzór wcielonej do Prus polskiej Wielkopolski miejscem systemowej kolonizacji niemieckiej i obszarem germanizacji w zakresie działalności wszelkich urzędów, kościołów i szkół, łącznie z nauką zawodu. Przeciwni temu Ślązacy częściowo zaczęli identyfikować swoją kulturę i słowiański język z kulturą i mową polską. Pamiętajmy, że język śląski nie funkcjonował w tedy w formule administracyjnej, religijnej, czy literackiej. Nikt nie nauczał też historii Śląska i Ślązaków. Tak więc na Śląsku Pruskim, a później niemieckim, polskość wydawała się być jedyną alternatywą dla niemieckości, do której przymuszano Ślązaków. Stało się to podatnym gruntem dla krzewicieli idei polskości Śląska, którzy roztaczali wizję wolności kulturowej i lepszego standardu życia Ludu Śląskiego w mitycznej, bo nie istniejącej przecież wówczas, Polsce. Działania tego rodzaju budziły jednak sprzeciw niektórych polskich patriotów, między innymi Arcybiskupa Prymasa Polski księdza Floriana Stablewskiego, który oświadczał ze zrozumieniem: "Potępiam propagandę polską na Górnym Śląsku, bo z tej dzielnicy, oddzielonej na podstawie prawno-państwowej przez pięć czy sześć stuleci od Polski, a zatem w czasie, w którym uczucia narodowego w naszym zrozumieniu w ogóle nie było, rozbudzenie tego uczucia nie ma w dobie dzisiejszej żadnego usprawiedliwienia." Mimo niemieckiej presji i polskiej agitacji ruch narodowy śląski zdołał ujawnić się w Prusach w czasie Wiosny Ludów. Hasło stworzenia Ligi Śląskiej popierającej narodowość śląską zostało wysunięte publicznie przez malarza i poetę Jana Gajdę, który opublikował swą "Odezwę do ludu górnośląskiego" 7 kwietnia 1849 roku na łamach polskojęzycznego "Dziennika Górnośląskiego" w Bytomiu.

Inaczej było w otwartym na wielonarodowościowy skład państwa Cesarstwie Austriackim. W czasie Wiosny Ludów miały tu miejsce ogromne zmiany społeczno-polityczne, jak również

silne ruchy narodowowyzwoleńcze, m.in. czeskie, polskie, śląskie i tzw. wszechniemieckie. Wydarzenia te zmusiły Austrię m. in. do uznania równouprawnienia wszystkich narodów Cesarstwa. Na tej fali w roku 1848 powstał Związek Ślązaków Austriackich opowiadający się za zjednoczeniem austriackiego i pruskiego Śląska, jako samodzielnego państwa w ramach Związku Niemieckiego oraz za odrębnością narodową Ślązaków. Działania tej organizacji doprowadziły do usamodzielnienia Kraju Koronnego Księstwo Górne i Dolne Śląska, zwanego Księstwo Śląskie. Państwo to wchodziło w skład Cesarstwa, na równych zasadach jak np. Królestwo Czech, Margrabstwo Moraw, czy Królestwo Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim i Księstwami Oświęcimskim i Zatorskim. Księstwo Śląskie posiadało własny Śląski Sejm Krajowy i autonomię w sprawach wewnętrznych realizowaną przez Rząd Krajowy. Przetrwało ono do końca Cesarstwa to jest do roku 1918. Początkowo używano w księstwie języka polskiego jako języka urzędowego, gdyż nie istniał skodyfikowany język śląski. Nie używano też języka czeskiego, gdyż Czechy dążyły w tym czasie do wcielenia Śląska i Moraw w skład Kraju Koronnego Królestwo Czech. Ostatecznie w 1851 roku uznano za urzędowy język niemiecki, gdyż w ocenie władz centralnych Cesarstwa: "Języki polski i czeski, nie są na Śląsku w ogóle używane, natomiast będący w użyciu, nieco podobny do polskiego, dialekt ludowy wasserpolskisch, nie nadaje się na język urzędowy". Zwartą społeczność księstwa stanowili zgodnie żyjący w symbiozie Ślązacy tak o germańskim, jak i o słowiańskim rodowodzie. Tak ilustruje to ich wystąpienie z roku 1861 z Klimkowic: "My podpisani niemieccy Ślązacy zagłosujemy przeciwko związkowi z Czechami. Gdyby Czesi z królestwa próbowali nas na siłę wcielić do ich wyśnionego związku, to im przeciwstawimy nie tylko nasze niemieckie usposobienie, ale i czyny. Także i my podpisani Ślązacy pochodzenia słowiańskiego, słusznie zagłosujemy, że z niemieckimi Ślązakami chcemy żyć we wspólnocie, jako bracia, a o wspólnocie z Czechami nie chcemy słyszeć. (...) My żadnych przedstawicieli na Zjazd Słowiański nie wyślemy. Kto tam ogłosi się przedstawicielem Śląska, będzie uznany za nadętego głupka i uzurpatora. Nie chcemy podziałów na naszym Śląsku, ale miłość i jedność, jako między braćmi jednej matki. Jesteśmy dalecy od propagowania niechęci do Niemców. Chcemy wraz z nimi mieć wspólne widoki na przyszłość, ale nie w zjednoczeniu z zaślepionymi Czechami pod wodzą rosyjskiego bata." Tu wyjaśnienie, że dążący do emancypacji Czesi szukali wsparcia Rosji w opozycji do Austrii.

Po I-wszej Wojnie Światowej przyszłość Śląska rozegrały między sobą Niemcy i odradzająca się Polska. Podczas międzynarodowych rozmów padały postulaty utworzenia niepodległego państwa śląskiego. Pomysły te, choć początkowo spotkały się z zainteresowaniem Komisji Międzynarodowej, upadły na skutek protestów Francji. Ostatecznie nie dopuszczono nawet do tego by wśród pytań plebiscytowych pojawiła się opcja państwa śląskiego. Ze strony śląskiej idee niepodległościowo-narodowe reprezentowała przede wszystkim Śląska Partia Ludowa Józefa Koźdonia, założona na terenie Księstwa Śląskiego w Austro-Węgrzech w 1909 r., która wraz z gronem sympatyków skupionych w Związku Ślązaków stanowiła grupę około 100 tysięcy osób. Ugrupowania te współpracowały z Ewaldem Lataczem, liderem Związku Górnoślązaków założonego w 1919 r. w Bytomiu. Związek stojąc na stanowisku odrębności narodowej Górnoślązaków, postulował utworzenie niepodległej, neutralnej Republiki Górnośląskiej, osiągając w roku 1921 liczbę około pół miliona członków. W okresie międzywojennym, uznania narodowości śląskiej, jako mniejszości narodowej lub etnicznej, domagał się, działający w latach 1925-1934 w granicach Polski, Związek Obrony Górnoślązaków, posiadający ok. 10 000 członków i zwolenników. Według Wojciecha Korfantego, w okresie międzywojennym 1/3 ludności w polskiej części Górnego Śląska nie miała skryzalizowanej świadomości polskiej lub niemieckiej i określała się po prostu jako Ślązacy. Niektórzy, którzy wcześniej popierali Polskę, rozczarowani polityką polskich władz nierzadko akcentowali swoją śląskość lub niemieckość. Natomiast o sytuacji w niemieckiej części Górnego Śląska w okresie międzywojennym donosił polski konsul w Bytomiu - Aleksander Szczepański, który w swym raporcie dla władz Rzeczypospolitej Polskiej, stwierdził: "daje się tu zauważyć wzmożenie się pojęcia "Górnoślązak" jako narodowość".

W wyniku trzech powstań śląskich w roku 1922 niewielki wschodni skrawek Śląska został

włączony do Polski, co z formalnego punktu widzenia można uznać za fakt powrotu po 600 latach historii Śląska w obszar historii Polski. Jednak pełny powrót Śląska do Polski datuje się od 1945 r. i jest efektem nowego podziału Europy po upadku III Rzeszy. Ze względu na szacunek dla naturalnej wielonarodowościowej specyfiki społeczności Ślązaków, którą tworzyli głównie Słowianie - Ślónzoki oraz Germanie - Oberschlesier utworzono w Państwie Polskim autonomiczne Województwo Śląskie ze stolicą w Katowicach, z własnym skarbem i 48 osobowym Sejmem Śląskim jako władzą ustawodawczą o szerokich kompetencjach oraz ze Śląską Radą Wojewódzką jako władzą wykonawczą. W Polsce okresu międzywojennego zarówno poszczególni politycy, jak i władze państwowe prowadziły różnorodne działania tłumiące poczucie tożsamości narodowej wśród społeczności etnicznie niepolskich zamieszkałych na terenie Rzeczypospolitej. Dotyczyło to głównie obszaru edukacji i administracji państwowej. Sprzeciwiali się temu niektórzy intelektualści. Należał do nich między innymi warszawski slawista Jan Nieciśław Baudouin de Courtenay, który krytykował polonizację Kaszubów, Ślązaków i Białorusinów, porównując ją z rusyfikacją Polaków przez władze carskie.

W czasach III Rzeszy w spisie narodowym w roku 1940 w rejencji katowickiej prowincji Śląsk narodowość śląską zadeklarowało 157 057 osób (6,78%), natomiast język śląski - 288 445 (12,45%). Jednak w spisie tym "narodowość ślązacką" (Slonzaken Volk) można było deklorować wyłącznie na terenie Śląska Cieszyńskiego, natomiast około 400-500 tys. respondentów z dawnego pruskiego Górnego Śląska, którzy w rubryce narodowość podali "Górnoślązak" (Oberschlesier) przypisano do kategorii: narodowość niemiecka. Podzielono również kategorię językową, cieszyńscy Ślązacy mogli deklorować język "ślązacki" (Slonzakisch) - 184 tys. deklaracji, a Górnoślązacy - język "wasserpolnisch" (co w oczywisty sposób miało zniechęcać i zniechęcało do takiej deklaracji) - zaledwie 104 tys.

Również po zakończeniu II Wojny Światowej dostrzegano odrębność narodową Ślązaków. W sporządzonej przez polskie władze wiosną 1945 roku ankiecie ludności pokazną grupę stanowiły osoby wpisujące do ankiety narodowość górnośląską, np. w Zabrze 22% mieszkańców. Według raportu milicji w Strzelcach Opolskich aż 50% ludności miejscowej uważało siebie za Górnoślązaków, czyli ani Niemców, ani Polaków. Z Opola informowano, że: "Ludność miejscowa nieraz akcentuje, że czuje się nie Polakami, a tylko Ślązakami. Określenie "Polak" stosuje tylko w odniesieniu do ludności napływowej". Władze polskie identyfikowały śląski regionalizm z separatyzmem i obawiały się go. Już od 1945 starano się unikać określeń "Polak i Ślązak", używanych dla przeciwstawiania sobie ludności napływowej i miejscowej. Wojewoda Śląski Aleksander Zawadzki w maju 1945 stwierdził: "Na zawsze skończył się okres traktowania Ślązaków jako narodowość odrębną, pośrednią między Polakami a Niemcami".

Zarówno przed II Wojną Światową, jak i po niej władze Polski, na podległych jej terenach Śląska prowadziły intensywną działalność polonizacyjną wobec Ślązaków. Podczas II wojny światowej i w czasach PRL z przyczyn politycznych nie była możliwa działalność organizacji głoszących odrębność narodową Ślązaków. Mimo to poczucie etnicznej odrębności wśród Ludu Śląskiego nie zaginęło. Sprawa narodowości śląskiej odżyła po przemianach demokratycznych 1989 roku, tym niemniej władze polskie nadal blokują działalność śląskich organizacji etnicznych takich jak np. Związek Ludności Narodowości Śląskiej, czy Stowarzyszenie Osób Narodowości Śląskiej odmawiając im prawa do rejestracji. Na niezgodność tej sytuacji z duchem ratyfikowanej przez Polskę Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych, wielokrotnie zwracali uwagę eksperci stanowiący Komitet Doradczy przy Komitecie Ministrów Rady Europy. W związku z tymi uwagami Komitet Ministrów w swojej Rezolucji Nr ResCMN(2012)20 z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie realizacji przez Polskę postanowień Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych przyjął w obszarze spraw problemowych między innymi następujący wniosek w odniesieniu do Polski: "Pomimo znacznej liczby osób deklorujących w ostatnim spisie powszechnym narodowość śląską i posługiwanie się językiem śląskim w domu, władze, oprócz sejmowej Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, nie rozpatrzyły sprawy od czasu pierwszego cyklu

monitorowania i nie nawiązały dialogu z zainteresowanymi osobami.", a następnie wydał skierowane do Polski zalecenie do nawiązania dialogu z przedstawicielami osób zainteresowanych ochroną przewidzianą w Konwencji ramowej, to jest ze Ślązakami. Zalecenie to do dziś nie zostało zrealizowane, wobec czego kilkanaście śląskich organizacji regionalnych współdziałających w ramach Rady Górnośląskiej podjęło uchwałę o stworzeniu społecznego projektu ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, a także niektórych innych ustaw, którego celem jest nadanie społeczności Ślązaków statusu mniejszości etnicznej.

Społeczność ta w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem i kulturą, a jednocześnie dąży do zachowania swojej tradycji wyrosłej w oparciu o specyficzny dla niej, wyżej opisany kontekst historyczno-społeczny. Historia Śląska i Ślązaków wywarła niezatarty wpływ na ich świadomość etniczną, na mentalność, tradycję, obyczaj i język. Ten przekaz pokoleń nosi w sobie szczególnie wyraźnie mowa śląska.

Etnolekt - język etniczny - śląski występuje w postaci czterech podstawowych dialektów, z licznymi odmianami w obrębie województw śląskiego i opolskiego, gdzie jest środkiem komunikowania się ponad 500 tysięcy osób. Pomimo wątpliwości i różnic w klasyfikacji języka śląskiego, Międzynarodowa Organizacja Językowa ISO (International Organization for Standardization) oficjalnie wpisała język śląski do rejestru języków świata przypisując mu kod ISO: 639-3 oraz identyfikator kodu: szl. W związku z tym język śląski funkcjonuje w polskim systemie prawnym jako język naturalny, o którego kodzie mówi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych. Także Biblioteka Kongresu Stanów Zjednoczonych - największa i najbardziej prestiżowa instytucja tego typu na świecie - wpisała w 2007 r. język śląski do swojego rejestru języków świata. Uznawany jest on przez wielu naukowców w kraju i zagranicą za odrębny język z grupy języków zachodnio-słowiańskich, który rozwijał się wraz ze specyficzną śląską kulturą i tradycją niezależnie od polszczyzny z przyczyn sześciusetletniej izolacji politycznej ludu śląskiego od narodu polskiego, z tych też przyczyn mowa ta asymilowała się z językiem czeskim, niemieckim, a po 1945 roku także polskim, zachowując swoją specyfikę i odrębność. Wciąż jednak bliższy jest on językom dolnoślązkiemu, górnoślązkiemu i morawskiemu, niż współczesnej standardowej polszczyźnie.

Próby standaryzacji literackiego języka śląskiego, podejmowane były już w XIX wieku m.in. przez popularnego na Górnym Śląsku poetę ks. Antoniego Stabika. Od lat trzydziestych XX wieku istnieje już śląski mikrojęzyk literacki - laski, oparty na bazie pogranicznej śląsko-morawskiej gwary, ustandaryzowany przez śląskiego pisarza Erwina Goja, znanego jako Ōndra Łysohorsky. W tym samym czasie dialektolog rodem z Baborowa na Opolszczyźnie Feliks Steuer opracował odrębną pisownię śląskiej mowy wykorzystywaną do dziś przez niektórych twórców. Obecnie trwają prace nad stworzeniem współczesnego śląskiego języka literackiego. Jednym z wyzwań rozwojowych śląszczyzny stała się potrzeba ujednoczenia jej zapisu, jak i stworzenia instrumentów edukacyjnych pozwalających na nauczanie tej formy zapisu. W odpowiedzi na tę potrzebę powstał zespół opracowujący zasady zapisu śląskiej mowy oraz elementarz (ślábikorz) do jej nauczania. Przewodniczyła mu pani prof. Jolanta Tambor z Uniwersytetu Śląskiego, zaś w pracach uczestniczyli eksperci Towarzystwa Piastowania Ślōnskiej Mowy "Danga", Stowarzyszenia Pro Loąuela Silesiana oraz Ślōnskiej Nacyjnij Łoficyny. Sukces prac tej grupy w postaci zasad pisowni mowy śląskiej został zaprezentowany podczas zgromadzenia w Sejmie Śląskim w lipcu roku 2009, zaś we wrześniu 2010 roku dwa tysiące uczniów śląskich szkół rozpoczęło naukę czytania z Gornoślōnskigo Ślábikorza. Mimo to mowie śląskiej, której grozi wyginiecie, poprzez procesy unifikacji kultury we współczesnym świecie, a także mocno zaawansowany i naturalnie postępujący proces polonizacji społecznego przekazu na terenie Rzeczypospolitej, zwłaszcza w społecznościach wielkomiejskich Górnego Śląska, gdzie obecnie zaledwie 1/3 osób identyfikujących się z odrębnością tradycji i kultury śląskiej mówi po śląsku. Język śląski wymaga więc ochrony prawno-moralnej i wsparcia materialnego, szczególnie w obszarze

edukacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana zmiana ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, a także niektórych innych ustaw będzie oddziaływać na około 850 tysięcy osób deklarujących się jako osoby narodowości śląskiej oraz na ich dzieci w wieku szkolnym, a także na samorządy gminne w warunkach określonych ww. ustawą.

2. Konsultacje społeczne

Zmiana proponowana w niniejszym projekcie wynika w całości z efektów konsultacji społecznych prowadzonych w społeczności Ślązaków przez kilkanaście organizacji skupionych w Radzie Górnośląskiej. Jednakże najistotniejszym elementem konsultacji społecznych w obszarze proponowanej nowelizacji jest Narodowy Spis Powszechny w 2011 roku, w którym ponad 847 tysięcy osób zadeklarowało narodowość śląską.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora finansów publicznych

Skutki finansowe dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego są trudne do określenia, gdyż wynikają z aktywności członków mniejszości etnicznej w ich staraniach o wsparcie.

Koszty związane z wprowadzeniem i używaniem na obszarze gminy języka pomocniczego oraz koszty związane z wprowadzeniem dodatkowych nazw używanych obok urzędowych nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych, nazw ulic w języku mniejszości ponosi budżet gminy (art. 15 ustawy). Natomiast koszty związane z wymianą tablic informacyjnych, wynikającą z ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości, ponosi budżet państwa. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości. Dotacje wynikające z tego obowiązku mogą być środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz z budżetu państwa. Suma wsparcia państwowego przeznaczane na potrzeby wszystkich mniejszości łącznie wynosi kilkanaście milionów zł rocznie i dotyczy:

- dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
- na oświatę i wychowanie oraz szkolnictwo wyższe, a także na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, a także na działalność radiową i telewizyjną.

Istotne znaczenie dla mniejszości mają środki budżetu państwa w ramach subwencji oświatowej wynoszące rocznie kilkaset milionów złotych z przeznaczeniem na potrzeby wszystkich mniejszości narodowych i etnicznych oraz język regionalny. Dla poszczególnych społeczności narodowościowych i językowych oznacza to wsparcie finansowe mocno zróżnicowane w zależności od aktywności edukacyjnej danej społeczności. Szkoła organizuje nauczanie języka mniejszości na pisemny wniosek, składany na zasadzie dobrowolności przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Nauczanie tego języka może być organizowane w oddziałach klasowych liczących nie mniej niż siedmiu uczniów, a przy mniejszej liczbie zainteresowanych - w grupach międzyoddziałowych, międzyklasowych lub międzyszkolnych zespołach nauczania języka. Nauka języka mniejszości odbywa się w szkołach publicznych głównie w ramach przedmiotu dodatkowego, w wymiarze 3 godzin tygodniowo. Dodatkowe koszty wynikające z podejmowania przez szkołę zadań służących podtrzymaniu tożsamości etnicznej są rekompensowane w formie zwiększonej subwencji przekazywanej organom prowadzącym szkoły. Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego zwiększana jest o współczynnik 0.2 lub 1.5, w zależności od liczby uczniów w szkole objętych dodatkowymi zajęciami. Dla przykładu: w przypadku społeczności określającej siebie jako Kaszubi wydatki budżetu związane z edukacją w roku 2009 wyniosły 47.215.061 zł (subwencja oświatowa). Społeczność Ślązaków

wydaje się być czterokrotnie większa od społeczność kaszubskiej. Jednakże na Śląsku nie ma ani instytucjonalnej tradycji ani metodyki nauczania w języku śląskim, co zapewne nie spowoduje nagłej absorpcji subwencji oświatowej w związku z nauczaniem w tym języku. Na tej podstawie można przypuszczać, że zwłaszcza w kilku pierwszych latach wydatki związane ze wsparciem edukacyjnym Ślązaków nie przekroczą kilkunastu milionów złotych rocznie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Proponowana nowelizacja nie będzie mieć istotnego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie ustawy będzie miało korzystny długofalowy wpływ na rozwój regionów, a w szczególności województw śląskiego i opolskiego, przez wzbogacenie ich zasobów kulturalnych i społecznych.

6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Proponowana zmiana jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.